BULUTLI TEXNOLOGIYALAR VA ULAR BILAN ISHLASH

JOMONQULOVA FAZILAT ESIRGAPOVNA

O'zbekiston, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

E-mail: fazilat_72@mail.ru **Telefon raqami:** +99899 449 95 61

MEXRIDDINOV FAHRIDDIN ASQAR O'G'LI

O'zbekiston, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti,"Iqtisodiyot fakulteti" talabasi

E-mail: fahriddinmexriddinov@gmail.com **Telefon raqami:** +99899 136 35 73

ORTIQOV FARMONBOY RAXMON O'G'LI

O'zbekiston, Samarqand iqtisodiyot va servis institituti, "Iqtisodiyot fakulteti" talabasi

E-mail: farmonboyortiqov1@gmail.com **Telefon raqami:** +99899 771 45 05

ABDUNABIYEVA SARVINOZ

O'zbekiston, Samarqand iqtisodiyot va servis instituti,

"Iqtisodiyot fakulteti" talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada bulutli texnologiyalar va ular bilanishlashxususiyatlari haqida ma'lumotlar keltirilgan. Bulutli texnologiyalarning afzalliklari va kamchiliklari batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: PaaS, IaaS, xususiy bulut , umumiy bulut, aralash (gibrid) bulut.

Аннотация: В данной статье представлена информация об облачных технологиях и их коммуникационных особенностях. Подробно рассмотрены преимущества и недостатки облачных технологий.

Ключевые слова: PaaS, IaaS, частное облако, публичное облако, Смешанное (гибридное) облако.

Abstract: This article provides information about cloud technologies and their communication features. Advantages and Disadvantages of cloud technologies are covered in detail.

Keywords: PaaS, IaaS, Private cloud, public cloud, Mixed (hybrid) cloud

Bulutli - bu Internet-foydalanuvchiga Internet-xizmat sifatida kompyuter resurslari taqdim etiladigan ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyalari. "Bulut" so'zi bu yerda barcha texnik tafsilotlarni yashiradigan murakkab infratuzilmani ifodalovchi metafora sifatida mavjud.Bulutli hisoblash shuningdek, ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasidir, unda foydalanuvchiga Internet xizmati sifatida kompyuter resurslari va imkoniyatlari taqdim etiladi.

Foydalanuvchi o'z ma'lumotlariga kirish huquqiga ega, ammo uni boshqarolmaydi va infratuzilma, operatsion tizim va o'zi ishlayotgan dasturiy ta'minot haqida qayg'urmasligi kerak. "Bulut" atamasi kompyuter tarmog'i diagrammasidagi Internet tasviriga asoslangan metafora sifatida

yoki barcha texnik tafsilotlar yashiringan murakkab infratuzilma tasviri sifatida ishlatiladi. 2008 yilda nashr qilingan IEEE hujjatiga ko'ra, "Bulutli hisoblash bu paradigma bo'lib, unda ma'lumot Internet serverlarida doimiy ravishda saqlanadi va mijoz tomonidan vaqtincha saqlanadi, masalan, shaxsiy kompyuterlarda, o'yin noutbuklar, smartfonlarda va hokazo. Bulutli ma'lumotlarni kontseptsiya sifatida qayta ishlash quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. xizmat sifatida infratuzilma
2. xizmat sifatida platforma
3. dastur sifatida xizmat sifatida
4. ma'lumotlar xizmat sifatida
5. xizmat sifatida ish joyi

Internetning foydalanuvchilarga ma'lumotlarni qayta ishlashga bo'lgan ehtiyojlarini qondira olishiga umumiy ishonch mavjud bo'lgan boshqa texnologik tendentsiyalar. Bulutli texnologiyalar uchun eng muhim xususiyat foydalanuvchilarning Internet-manbalarini notekis talab qilishidir. Ushbu notekislikni bartaraf etish uchun yana bir oraliq qatlam qo'llaniladi - serverni virtualizatsiya qilish . Shunday qilib, yuk virtual serverlar va kompyuterlar o'rtasida taqsimlanadi.

Bulutli texnologiyalar - bu xizmatlarni taqdim etuvchi turli xil tushunchalarni o'z ichiga olgan bitta katta tushunchadir. Masalan, dasturiy ta'minot, infratuzilma, platforma, ma'lumotlar, ish joyi va boshqalar. Bularning barchasi nima uchun kerak?

Bulutli hisoblash deb nimaga aytilmaydi? Birinchisi - mahalliy kompyuterda oflayn hisoblash. Ikkinchidan, xizmatga ayniqsa murakkab hisob-kitoblarni bajarish yoki ma'lumotlar qatorini saqlash buyurilganida, "kommunal hisoblash" (kommunal hisoblash). Uchinchidan, bu kollektiv (tarqatilgan) hisoblash (gridcomputing). Amalda, ushbu barcha turdagi hisob-kitoblar orasidagi chegaralar etarlicha loyqa. Biroq, bulutli hisoblashning kelajagi yordamchi va tarqatilgan tizimlarga qaraganda ancha katta.

Bulutli ma'lumotlarni saqlash - Onlayn saqlash modeli, unda ma'lumotlar tarmoqda tarqatilgan ko'plab serverlarda saqlanadi va mijozlar, asosan uchinchi tomon tomonidan foydalanish uchun taqdim etiladi. O'zining maxsus serverlarida ma'lumotlarni saqlash uchun ushbu maqsadlar uchun maxsus sotib olingan yoki ijaraga olingan modeldan farqli o'laroq, serverlar soni yoki har qanday ichki tuzilishi umuman mijozga ko'rinmaydi.

Ma'lumotlar mijoz nuqtai nazaridan bitta yirik virtual serverni ifoda etadigan bulut deb nomlangan holda saqlanadi va qayta ishlanadi. Jismoniy jihatdan, bunday, turli qit'alar joylashgan joyga qadar joylashgan bo'lishi mumkin. "Bulut" nima ekanligini tushunish uchun ushbu sonning tarixidan boshlash kerak. Siz tushunishingiz kerak: bu texnologiya haqiqatan ham yangi g'oyalar toifasiga kiradimi yoki bu g'oya unchalik yangi emasmi.

Bulutli hisoblash (hisoblash) - tarqatilgan ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi, unda foydalanuvchiga Internet xizmati sifatida kompyuter resurslari va imkoniyatlari taqdim etiladi.

Bulutli texnologiyalarning asosiy turlari quyidagilardan iborat: " Infratuzilmaqandayxizmat" ("Xizmat sifatida infratuzilma" yoki "IaaS") " Platformaqandayxizmat ("Platforma xizmat sifatida", " PaaS") "Dastur xizmat sifatida" ("Dastur xizmat sifatida" yoki "SaaS").

Ushbu texnologiyalarning har birini batafsil ko'rib chiqing.

Xizmat sifatida infratuzilma (IaaS)

IaaS - bulutli hisoblash tushunchasiga asoslangan xizmat sifatida kompyuter infratuzilmasini taqdim etish. IaaS uchta asosiy tarkibiy qismdan iborat:

• Uskuna (serverlar, saqlash tizimlari, mijoz tizimlari, tarmoq uskunalari)

• Operatsion tizimlar va tizim dasturlari (virtualizatsiya, avtomatlashtirish, asosiy resurslarni boshqarish vositalari)

• O'rta dastur (masalan, tizimlarni boshqarish uchun)

IaaS virtualizatsiya texnologiyasiga asoslangan bo'lib, uskunadan foydalanuvchiga uni biznesning hozirgi ehtiyojlariga javob beradigan qismlarga ajratish va shu bilan mavjud hisoblash quvvatidan foydalanish samaradorligini oshirishga imkon beradi.

Foydalanuvchi (kompaniya yoki dasturiy ta'minot ishlab chiqaruvchisi) faqat server vaqti, disk maydoni, tarmoqning o'tkazish qobiliyati va ishlashi uchun zarur bo'lgan boshqa manbalar uchun haq to'lashi kerak. Bundan tashqari, IaaS mijozga bitta integratsiyalashgan platformada boshqarish funktsiyalarini to'liq taqdim etadi. IaaS kapital va operatsion , murakkab ma'lumotlar markazi, mijozlar va tarmoq infratuzilmalarini qo'llab-quvvatlash zaruriyatini yo'q qiladi. Bundan tashqari, siz umumiy infratuzilma doirasida xizmat ko'rsatishda qo'shimcha tejashga erishishingiz mumkin.

Xizmat sifatida platforma (PaaS).

PaaS - bu veb-ilovalarni xizmat sifatida ishlab chiqish, sinovdan o'tkazish, joylashtirish va qo'llab-quvvatlash uchun o'rnatilgan platformani taqdim etish.

Veb-ilovalarni o'rnatish uchun ishlab chiqaruvchidan apparat va dasturiy ta'minot sotib olishning hojati yo'q, ularni qo'llab-quvvatlashni tashkil qilishning hojati yo'q. Mijoz uchun kirish ijara asosida tashkil qilinishi mumkin.

Ushbu yondashuv quyidagi afzalliklarga ega:

• kengayish qobiliyati

• xatolarga bardoshlilik;

• virtualizatsiya

• xavfsizlik

Masshtabliligi PaaS ilova tomonidan xizmat ko'rsatiladigan foydalanuvchilar soniga qarab, zarur resurslarni avtomatik ravishda taqsimlashni va ozod qilishni o'z ichiga oladi.

PaaS Veb-ilovalarni ishlab chiqish, sinovdan o'tkazish, joylashtirish va qo'llab-quvvatlash uchun o'rnatilgan platforma sifatida veb-ilovalarni ishlab chiqish, sinovdan o'tkazish va joylashtirish bo'yicha operatsiyalarning butun ro'yxati bitta integratsiyalashgan muhitda bajarilishi mumkin va shu bilan individual bosqichlarni qo'llab-quvvatlash xarajatlarini yo'q qiladi.

Dastlabki kodni yaratish va uni ishlab chiquvchilar jamoasi ichida baham ko'rish qobiliyati unga asoslangan dasturlarni yaratish samaradorligini sezilarli Dastur xizmat sifatida (SaaS)

Saas - dasturni oxirgi foydalanuvchilarga talab bo'yicha xizmat sifatida taqdim etishni o'z ichiga oladigan dasturni tarqatish modeli. Bunday dasturga kirish tarmoq orqali va ko'pincha Internet-brauzer orqali amalga oshiriladi. Bunday holda, SaaS modelining mijoz uchun asosiy afzalligi - o'rnatish va yangilash va unga ishlaydigan dasturiy ta'minotni o'rnatish, yangilash va xizmat ko'rsatish bilan bog'liq xarajatlarning etishmasligi. Maqsadli auditoriya - oxirgi foydalanuvchilar.

SaaS modelida:

• ilova masofadan foydalanish uchun moslangan;

• bir nechta mijoz bitta dasturdan foydalanishi mumkin;

• xizmat uchun to'lov har oylik obuna sifatida yoki tranzaktsiyalarning umumiy miqdoridan kelib chiqib olinadi;

• dasturni qo'llab-quvvatlash allaqachon to'lovga kiritilgan;
• dastur xodimlarga mijozlarga muammosiz va oshkora yangilanishi mumkin.

Dasturiy ta'minotni ishlab chiquvchilar nuqtai nazaridan, SaaS modeli mijozga dasturiy ta'minotni saqlash, nusxalash va o'rnatish imkoniyatiga ega emasligi sababli dasturiy ta'minotdan litsenziyasiz foydalanish bilan samarali kurashishga imkon beradi.

Aslida, SaaS dasturiy ta'minoti ichki axborot tizimlariga yanada qulay va tejamkor alternativa sifatida qaralishi mumkin.

SaaSmantig'ini rivojlantirish - bu tushuncha Vaas (Ish joyi xizmat sifatida - xizmat sifatida ish joyi). Ya'ni, mijoz o'z ixtiyorida barcha kerakli dasturiy ta'minot bilan to'liq jihozlangan virtual ish stantsiyasini oladi. Ma'lumotni saqlash va zaxiralash

Bulut xizmatlarining har uch turi bir-biri bilan bog'langan va birlashtirilgan tuzilmani anglatadi.

Xizmatlarni taqdim etishning turli usullariga, bulutli tizimlarni joylashtirishning bir nechta variantlari mavjud:

Xususiy bulut - Mijoz va xizmat ko'rsatuvchi provayder bo'lgan bitta kompaniya ichida xizmatlarni ko'rsatish uchun foydalaniladi. Bu kompaniya tashkilot ichida o'zi uchun yaratganda "bulutli kontseptsiya" ni amalga oshirish uchun imkoniyat. Birinchi amalga oshirish xususiy bulut mijozlar ushbu kontseptsiya bilan tanishishda duch keladigan muhim masalalardan birini - axborot xavfsizligi nuqtai nazaridan ma'lumotlarni himoya qilishni bekor qiladi.

Bulut kompaniyaning o'zi tomonidan cheklanganligi sababli, bu muammo standart mavjud usullar bilan hal qilinadi. Uchun xususiy bulut Ishlamayotgan yoki samarasiz ishlatilgan resurslardan foydalanish sababli asbob-uskunalar narxining pasayishi xarakterlidir. Shuningdek, logistika vositalarini qisqartirish orqali uskuna sotib olish narxini pasaytirish (qaysi serverlarni, qanday konfiguratsiyada, qanday ishlab chiqarish hajmini, har safar qancha joy ajratish kerakligini va hokazolarni o'ylamaymiz).

Aslida, kuch har bir paydo bo'layotgan vazifaga emas, balki, o'rtacha aytganda, ortib borayotgan yuk bilan mutanosib ravishda ortib bormoqda, sotib olish va amalga oshirish - ishlab chiqarishda yangi vazifalarni boshlash osonlashadi.

Umumiy bulut - Tashqi mijozlarga xizmat ko'rsatish uchun bulutli provayderlar tomonidan ishlatiladi.

Aralash (gibrid) bulut - yuqoridagi ikkita joylashtirish modelidan birgalikda foydalaniladi.

Internet odamlar hayotining ajralmas qismiga aylandi va muntazam ravishda turli xil vazifalarni bajarishga yordam beradigan yangi imkoniyatlar paydo bo'ldi. Yangilik - bu turli sohalarda qo'llanilishi mumkin bo'lgan bulutli texnologiyalar: ta'lim, tibbiyot, logistika va boshqalar.

Bulutli texnologiyalar nima? Aniqlashdan boshlaylik, chunki bulutli texnologiyalar foydalanuvchiga qurilmaga dasturlarni o'rnatmasdan ma'lumotlarga kirish imkoniyatini anglatadi, chunki barcha qo'llab-quvvatlovchilar serverlar tomonidan ta'minlanadi. Bunday xizmatlar bepul va pullik bo'lishi mumkinligini bilish juda muhim va barchasi so'rovlarga bog'liq. Bulutli texnologiyalardan foydalanish nimani anglatishini tushunish uchun ularning oddiy sharoitlardan farqini tushunishingiz kerak.

Masalan, elektron pochta mijozi kompyuterga o'rnatilganda va barcha ma'lumotlar qattiq diskda saqlanganda elektron pochtani oling. Bunday holda, foydalanuvchi fayllar bilan nima qilishni hal qiladi. Agar biz brauzer orqali foydalanadigan pochta haqida gapiradigan bo'lsak, unda bu allaqachon texnologiya. Bu erda aniqki, agar serverda muammolar bo'lsa, u holda pochtaga kirish yo'qoladi.

Bulutli xizmatlarning afzalliklari. Boshlash uchun, keling, mavjud plyuslarga to'xtalib o'tamiz, ular quyidagilardan iborat:

Ma'lumotni saqlash uchun siz qimmatbaho kompyuter va aksessuarlarni sotib olishingiz shart emas, chunki hamma narsa "bulutda" saqlanadi.

Kompyuterning ishlashi yaxshilanadi, chunki ofis ishlarida va boshqa sohalarda bulutli texnologiyalar masofadan, shuning uchun kompyuterda juda ko'p bo'sh joy qoladi.

Har yili texnik xizmat ko'rsatish bilan bog'liq muammolar kamayadi, chunki jismoniy serverlar soni doimiy ravishda kamayib boradi va dasturiy ta'minot doimo yangilanib turadi.

Dasturni sotib olish narxi kamayadi, chunki dasturni "bulut" uchun faqat bir marta sotib olish kerak va bu hammasi, va ba'zida siz uni ijaraga buyurtma qilishingiz ham mumkin. Bulutli texnologiyalar saqlanadigan ma'lumotlar miqdorida cheklovlarga ega emas. Aksariyat hollarda bunday xizmatlar hajmi millionlab gigabaytni tashkil qiladi.

Dasturlar avtomatik ravishda yangilanadi, shuning uchun yuklab olingan dasturlarda bo'lgani kabi, bunga rioya qilishning hojati yo'q. "Bulut" dan har qanday operatsion tizimda foydalanish mumkin, chunki dasturlarga kirish veb-brauzerlar orqali amalga oshiriladi.

Yangi bulutli texnologiyalar sizga har doim hujjatlarga kirish huquqini beradi, chunki asosiysi Internetning mavjudligi.

Yaxshi xavfsizlik va ma'lumotlarni yo'qotishdan himoya qilish, chunki yuborilgan ma'lumotlar avtomatik ravishda saqlanadi va nusxalari zaxira serverlarga tashlanadi.

Bulutdagi noqulayliklar. Bu "bulut" va siz bilishingiz va e'tiborga olishingiz kerak bo'lgan bir qator kamchiliklarga ega:

Internet mavjud bo'lmaganda kirish imkoni bo'lmaydi va agar u bo'lmasa, unda faqat kompyuterga yuklab olingan hujjatlar bilan ishlash mumkin bo'ladi. Ta'kidlash joizki, Internet tez va sifatli bo'lishi kerak.O'rnatilgan dasturga qaraganda katta hajmdagi ma'lumotlarni uzatishda bulut xizmati asta-sekin ishlashi mumkin.

Ko'pchilik sizga bir qator xizmatlarni taqdim etish uchun pul to'lashingiz kerakligidan xijolat tortadi, ammo bu odamlar pul ishlashlari kerak bo'lgan biznes loyihadir.

XULOSA

Yuqorida aytilganlarning barchasidan kelib chiqib, bulutli hisob-kitoblardan foydalanganda, axborot texnologiyalari iste'molchilari kapital xarajatlarini sezilarli darajada kamaytirishi mumkin - ma'lumotlar uzatish markazlarini qurish, server va tarmoq uskunalarini sotib olish, uzluksizlik va mavjudlikni ta'minlash uchun dasturiy ta'minot echimlari - bu xarajatlar o'zlashtirilmaydi. bulutli xizmat ko'rsatuvchi provayder.

Bundan tashqari, axborot texnologiyalari infratuzilmasining yirik ob'ektlariningузоq vaqt qurilishi va foydalanishga topshirilishi va ularning boshlang'ich narxining yuqoriligi iste'molchilarning bozor talablariga moslashuvchan javob berish qobiliyatini cheklaydi, bulutli texnologiyalar esa hisoblash quvvatiga bo'lgan talabga deyarli darhol javob berish imkoniyatini beradi.

Bulutli hisob-kitoblardan foydalanganda, iste'mol xarajatlari operatsion xarajatlarga yo'naltiriladi - shu bilan bulutli provayderlarning xizmatlari uchun to'lash xarajatlari tasniflanadi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR VA INTERNET SAYTLAR

1. F.E.Jomonqulova,I.E.Shadmonov Iqtisodiyotda axborot -kommunikatsiyon texnologiyalar va tizmalar: O‘quv qo‘llanma Toshkent``Iqtisod-Moliya”, 2022

2. Jamankulova, F.E., & Nizomov, M.Q. (2020). The Notion Of Information And Its Significance In The State Economy. CUTTING EDGE-SCIENCE, 20;

3. Jomonkulova, F.E., Nizomov, M.Q., & Uralov, S.A. (2020). To make radical changes in the system of higher education for the training of qualified personnel. In Colloquium-journal (No. 29-2, pp. 13-14);

4. Jomonkulova, F.E., Tojiyev, N.S., Nizomov, M.Q., & Uralov, S.A. (2020). of informatization and its role in the economy of the country. In Colloquium-journal (No. 29-1, pp. 60-61);

5. Jomonkulova, FE, Tojiyev, NS, Nizomov, MQ, & Uralov, SA (2020). THE CONCEPT OF INFORMATIZATION AND ITS ROLE IN THE ECONOMY OF THE COUNTRY. In Colloquium-journal (No. 29-1, p. 60-61).

6. Jomonkulova, E. F., & Shadmanov, I. E. (2022). The Notion Of Information And Its Significance In The State Economy. British View, 7(4)

7. Jamankulova, F. (2022). CONNECTION OF BLOCKCHAINS WITH SOFTWARE SYSTEMS. ASEAN Journal on Science & Technology for Development, 39(4), 128-131.

8. Jamankulova, F., Toshniyozova, M., & Nizomova, D. (2022). The Most Necessary Aspects of Artificial Intelligence in Different Fields. Mathematical Statistician and Engineering Applications, 71(4), 7536-7542.

9. NODIROVNA M. S. SOCIAL POLICY: OBJECTIVES AND THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE STUDY //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND HISTORY. – 2023. – Т. 4. – №. 7. – С. 1-9.

10. Мирзаева Ш. Н. НОВЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ И ИЗМЕНЕНИЕ ПРОФЕССИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ НА РЫНКЕ ТРУДА УЗБЕКИСТАНА //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 668-679.

11. Абдукаримов Ф. Б. А., Мирзаева Ш. Н. МАЛЫЙ БИЗНЕС-КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ КОНКУРЕНТНОЙ СРЕДЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 657-667.

12. Абдукаримов Б. А. А., Мирзаева Ш. Н. РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 648-656.

13. MIRZAEVA SHIRIN NODIROVNA. (2023). THE IMPORTANCE OF INVESTING IN THE DEVELOPMENT OF THE SOCIAL SPHERE IN OUR COUNTRY. *Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance*, *4*(6), 153-160. Retrieved from https://cajitmf.centralasianstudies.org/index.php/CAJITMF/article/view/534

14. Курбанова Р., Мирзаева Ш., Хакимов Д. РОЛЬ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ И ТЕХНОЛОГИЙ В ИЗМЕРЕНИИ СОЦИАЛЬНОГО КАПИТАЛА //Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари/Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук/Actual Problems of Humanities and Social Sciences. – 2023. – Т. 3. – №. S/4. – С. 204-216.

15. Шарипов Т. С., Мирзаева Ш. Н. СОСТОЯНИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В СФЕРЕ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 27-45.

16. Мирзаева Ш. Н. ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА И ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 46-56.

17. Nodirovna M. S. Banks and Development of Banking Services in the Republic of Uzbekistan //Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education. – 2023. – Т. 2. – №. 6. – С. 21-30.

18. Nodirovna M. S. Foreign Experience in Supporting Entrepreneurship and Business Activity of Women //Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 654-665.

19. Saidakhmedovich S. T., Nodirovna M. S. The State of Implementation of Innovative Projects in the Service Sector in Uzbekistan //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 375-391.

20. Nodirovna M. S. Creation of an Additional Product in the Service Process in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 635-643.

21. Nodirovna M. S. Problems of Development of the Service Sector in the Context of Digital Changes in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 626-634.

22. Мирзаева Ш. Н. ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ МЕХАНИЗМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 662-671.

23. Nodirovna M. S. Improving the Mechanisms For Managing Service Processes in Service Enterprises in the Republic of Uzbekistan //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 35. – С. 644-652.

24. Nodirovna M. S. Trading Enterprises and Banking Services in the Republic of Uzbekistan //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 227-234.

25. Nodirovna M. S. Ways to Develop Banking Services in the Republic of Uzbekistan //World of Science: Journal on Modern Research Methodologies. – 2023. – Т. 2. – №. 4. – С. 18-24.

26. Nodirovna M. S., Ugli S. T. T., Abduazizovich A. I. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF GOVERNMENT SERVICES IN THE EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN UZBEKISTAN //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – Т. 23. – С. 29-37.

27. Mirzayeva S. N. Prospects for the Development of Small Business and Entrepreneurship in the Digital Economy //American Journal of Economics and Business Management. – Т. 5. – С. 3.

28. Nodirovna M. S. FINANCING OF INVESTMENT ACTIVITIES IMPORTANCE OF SOURCES //Section A-Research paper Article History: Received. – 2022. – Т. 12.

29. Nodirovna M. S. Banks and Development of Banking Services in the Republic of Uzbekistan. Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education, 2 (6), 21–30. – 1910.

30. Nodirovna M. S. Foreign Experience in Supporting Entrepreneurship and Business Activity of Women. WEB OF SYNERGY: International Interdisciplinary Research JournalVolume2, Issue 5Year2023ISSN: 2835-3013https //univerpubl. com/index. php/synergy https://scholar. google. com/citations.

31. Mirzaeva S. N. et al. Innovative Enrichment of Service Enterprises Based on the Location of the Regions of Uzbekistan //AMERICAN JOURNAL OF ECONOMICS AND BUSINESS MANAGEMENT.

32. Mamanova G. B., Sultonov S. A., Mirzaeva S. N. Improvement of Economic Mechanisms for State Support of Private Entrepreneurship (Samarkand Region) //Procedia of Philosophical and Pedagogical Sciences.

33. Nodirovna M. S., Mamasoliyevna K. C., Ugli S. J. U. The composition of the income of service workers and ways of its improvement (on the example of educational institutions) //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 12. – №. 4. – С. 213-218.

34. Nodirovna M. S. FOREIGN TO THE SECTORS OF ECONOMY OF UZBEKISTAN ATTRACTING INVESTMENTS. biogecko.co.nz

35. Pulatov M. E. On the Need And Ways of Converting Some of the Components of Goodwill Into Identifiable Intangible Assets //Indonesian Journal of Innovation Studies. – 2019. – Т. 8.

36. Pulatov M. E. Conceptual Issues Of Accounting Of Intellectual Capital //American Journal of Economics and Business Management. – 2019. – Т. 2. – №. 1. – С. 117-123.

37. Pulatov M. System Analysis Of Intellectual Property Indicators Of Financial Statements //European Journal of Business and Economics. – 2012. – Т. 6.

38. Pulatov M. INTELLECTUAL PROPERTY PARAMETERS OF FINANCIAL REPORTING. – 2016.

39. Sharipov T. S., Urokova M. G. Sustainable Directions of Employment Relations in the Service Service in Uzbekistan //JournalNX. – С. 503-506.

40. Saidahmedovich S. T. THE CONCEPT OF MANAGEMENT IN ENTERPRISE MANAGEMENT AND ITS SPECIFICITY Kilichova Orzigul Zafar kizi Student Samarkand Institute of Economics and Service.

41. Сидоров В. А., Турсунов И. Э., Шарипов Т. С. ЭКОНОМИКА ИННОВАЦИЙ: ПРОБЛЕМА ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОРЫВА //НАЗАРИЯ ВА МЕТОДОЛОГИЯ. – С. 22.

42. Абдукаримов Б. А. ва бошқ. Савдо иқтисодиёти муаммолари. Ўқув қўлланма //Т.: Иқтисод-молия. – 2016. – Т. 504.

43. Абдукаримов Б. А. Ички савдо иқтисодиёти //Т.:«Фан ва технология», II. – 2014. – Т. 2008. – С. 224.

44. Шарипов Т. С., Абдукаримов Б. А. Умумий овқатланиш: ҳолати, муаммо ва ечимлар. Монография //Тошкент: Иқтисодиёт. – 2011.

45. Мирзаева Ш. Н. НОВЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ И ИЗМЕНЕНИЕ ПРОФЕССИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ НА РЫНКЕ ТРУДА УЗБЕКИСТАНА //Gospodarka i Innowacje. – 2023. – Т. 36. – С. 668-679.

46. Артиков З. С. УЧИНЧИ РЕНЕССАНС ПОЙДЕВОРИНИНГ ИҚТИСОДИЙ АСОСЛАРИ //Журнал Инновации в Экономике. – 2021. – Т. 4. – №. 10.

47. Sayfiddinovich A. Z. et al. Ways to Develop Trade Services in the Conditions of the Digital Economy //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 105-112.

48. Artikov Z. The ways of making work effectiveness calculations of the trade enterprises //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2019. – Т. 9. – №. 2. – С. 26-31.

49. Ogli S. M. A., Sayfiddinovich A. Z. RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO ‘RSATISH KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 63-66.

50. Artikov Z. S. FACTORS INFLUENCING THE INCREASE IN PROFIT AND PROFITABILITY OF BUSINESS STRUCTURES IN THE DIGITAL ECONOMY //Economics and Innovative Technologies. – 2022. – Т. 2022. – №. 2. – С. 1.

51. Махмудов Л. У. Тадбиркорлик соҳасида электрон тижоратнинг тутган ўрни //Инновацион технологиялар. – 2020. – №. 2 (38). – С. 77-82.

52. Ubaydullooglu M. L. Improving the Innovation Management System in E-Commerce //EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 257-262.

53. Makhmudov L. E-commerce taxation procedure: international and national standards //Результаты научных исследований в условиях пандемии (COVID-19). – 2020. – Т. 1. – №. 03. – С. 60-75.

54. Sharifov S. S., Astanaqulov S. Improving the welfare and employment of the population. – 2022.

55. Saidahadovich S. S. The ways of Efficient use of Resources in Consumer Services //American Journal of Social and Humanitarian Research. – 2021. – Т. 2. – №. 8. – С. 22-29.

56. Numonovich N. A. et al. PRIORITY AREAS OF ENSURING FOOD SAFETY IN UZBEKISTAN //Journal of Advanced Zoology. – 2023. – Т. 44. – №. S-2. – С. 1485-1489.

57. Saidahmadovich S. S., Abdullayevna E. N. IMPORTANCE OF LABOR RESOURCES IN THE CONDITIONS OF DIGITAL ECONOMY AND DEVELOPMENT ACTIONS //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 10. – С. 326-332.

58. Numonovich N. A. et al. CLUSTER APPROACH TO GRAPE GROWING AND PROCESSING IN UZBEKISTAN //NeuroQuantology. – 2022. – Т. 20. – №. 16. – С. 3829.

59. Shahboz S. et al. Finance in the Republic of Uzbekistan Market Institutional Development Factors //INTERNATIONAL JOURNAL OF BUSINESS DIPLOMACY AND ECONOMY. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 134-140.

60. Qizi B. D. F. Analysis of the Influence of the Investment Environmental Attractiveness on the Socio-Economic Development of Regions (On the Example Of Navoi Region) //Nexus: Journal of Advances Studies of Engineering Science. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 131-141.

61. Shahboz S. et al. FACTORS OF IMPROVING THE ORGANIZATION OF WORK AT THE ENTERPRISE //Journal of Intellectual Property and Human Rights. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 153-159.

62. Bahriddin o'g I. S. PROMOTING EMPLOYMENT BY THE DEVELOPMENT OF FAMILY ENTREPRENEURSHIP //International journal of advanced research in education, technology and management. – 2023. – Т. 2. – №. 4.

63. Bahriddin o'g'li I. S. THE CONCEPT OF QUALITY OF LIFE AND FOREIGN RESEARCH EXPERIENCE QUALITY OF LIFE OF THE POPULATION //International journal of advanced research in education, technology and management. – 2023. – Т. 2. – №. 4.

64. Bahriddin o'g'li I. S. THE ROLE OF THE DIGITAL ECONOMY IN THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY //International journal of advanced research in education, technology and management. – 2023. – Т. 2. – №. 4.

65. Bahriddin o'g'li I. S. SOME THEORETICAL VIEWS ON CONCEPTS SUCH AS FAMILY ECONOMY, ENTREPRENEURSHIP //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 10. – №. 12. – С. 446-449.

66. Bahriddin o'g'li I. S. FAMILY BUSINESS AND ITS THEORETICAL FOUNDATIONS //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – Т. 29. – С. 5-11.

67. O'G'Li B. S. K. MARKETING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI VA AMALIY IFODASI //Journal of marketing, business and management. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 45-52.

68. Турсунов Ж. Ш. МАТРИЦА «ТОВАР-РЫНОК» КАК ИНСТРУМЕНТ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ МАРКЕТИНГА ПРЕДПРИЯТИЙ //МОЛОДЕЖНЫЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ. – 2021. – С. 82-87.

69. Komiljon o'g'li B. S. Marketing Strategy To Increase the Efficiency of Local Industrial Enterprises //1 ВЛИЯНИЕ ПЛОДОРОДИЯ ПОЧВ НА РАЗЛИЧНЫЕ РАСТЕНИЯ, ВЫРАЩЕННЫЕ НА. – 2020. – Т. 7. – С. 9.

70. Boyjigitov S. MAMLAKATIMIZDA DON VA DON MAHSULOTLARI BOZORINING BUGUNGI HOLATI VA ISTIQBOLI //" Milliy iqtisodiyotni isloh qilish va barqaror rivojlantirish istiqbollari" respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to 'plami. – 2023. – С. 57-59.

71. Boyjigitov Sanjarbek Komiljon O'G'Li BENCHMARKINGNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA TURLARI // JMBM. 2023. №2. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/benchmarkingning-o-ziga-xos-xususiyatlari-va-turlari (дата обращения: 11.09.2023).

72. Boyjigitov Sanjarbek Komiljon O'G'Li DON VA DONNI QAYTA ISHLASH SOHASIDA BOZOR MEXANIZMALARINI TO'LIQ JORIY ETISH // JMBM. 2023. №12. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/don-va-donni-qayta-ishlash-sohasida-bozor-mexanizmalarini-to-liq-joriy-etish (дата обращения: 11.09.2023).

73. O'G'Li B. S. K. MARKETING XIZMATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA TASHKILIY TUZILMA TARKIBLARI ORASIDA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI TA'MINLASH //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 1. – №. 11. – С. 86-89.

74. Komiljon o'g'li B. S. THEORETICAL BASIS OF APPLICATION OF MARKETING ACTIVITY ANALYSIS METHODS //INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES WITH HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS. – 2022. – Т. 1. – №. 25.10. – С. 126-132.

75. Diyor Khaqberdiyevich Xolmamatov, Bekjon Shukurillayevich Musayev, Shaxnoza Shakarbekovna Narkulova, Sanjarbek Komiljon o'g'li Boyjigitov. Internet marketing o'quv qo'llanma. 2022/6/23. 232 bet.

76. Бойжигитов С. К. АНАЛИЗ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СИСТЕМ АВТОМАТИЗАЦИИ НА ОПТОВЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ //Экономика и социум. – 2022. – №. 5-1 (96). – С. 341-345.

77. Бойжигитов С. К. Ў. ЗНАЧЕНИЕ СЕТЕВОГО МАРКЕТИНГА В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ МАРКЕТИНГОВЫХ СЛУЖБ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ //Journal of marketing, business and management. – 2022. – Т. 1. – №. 7. – С. 62-65.

78. O’G’Li B. S. K. IMPROVING THE EFFICIENCY OF MARKETING SERVICE BY EFFECTIVE USE OF DIGITAL MARKETING OPPORTUNITIES //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 1. – №. 10. – С. 30-35.

79. Diyor K. Development of Customer Service Delivery System in Wholesale Trade //Indonesian Journal of Law and Economics Review. – 2019. – Т. 2. – №. 2. – С. 10.21070/ijler. 2019. V2. 10-10.21070/ijler. 2019. V2. 10.

80. Холмаматов Д. Х. Стратегия развития оптовой торговой деятельности в узбекистане //Маркетинг в России и за рубежом. – 2021. – №. 2. – С. 98-103.

81. Kh K. D., Allayorov R. A. USE OF MARKETING LEVERS IN FORMING THE DEMAND FOR NATIONAL PRODUCTS //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 194-199.

82. Haqberdievich K. D., Shavkiddinovich M. M. Use of international marketing strategies in the development of free economic zones //Journal of marketing, business and management. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 53-61.

83. Haqberdiyevich K. D. CURRENT ISSUES IN THE DEVELOPMENT OF MARKETING LOGISTICS IN WHOLESALE TRADE //Academic Journal of Digital Economics and Stability. – 2021. – С. 13-19.

84. Haqberdievich K. D. Develop Criteria for Selecting Distribution Channels in Small Business //Academic Journal of Digital Economics and Stability. – 2022. – Т. 16.

85. Холмаматов Д. Х. Актуальные вопросы совершенствования сервисной стратегии маркетинга в оптовой торговле //ББК 72+ 74 М43. – 2020. – С. 241.

86. Kholmamatov D. Promote Upgrade After-Sales Service Strategic Skills //Indonesian Journal of Law and Economics Review. – 2019. – Т. 2. – №. 2. – С. 10.21070/ijler. 2019. V2. 8-10.21070/ijler. 2019. V2. 8.

87. Allayorov R. Resources of the Tourist Territory: Nature, Composition and Role in the Development of the Socio-Economic System //Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. A1. – С. 141-147.

88. Allayorov R. Cluster approach to sustainable tourism development //Academia Open. – 2019. – Т. 1. – №. 1.

89. Allayorov R. A. A SYSTEMATIC APPROACH TO THE DEVELOPMENT OF THE REGIONAL TOURISM MARKET //International Bulletin of Applied Science and Technology. – 2023. – Т. 3. – №. 6. – С. 194-198.

90. Kh K. D., Allayorov R. A. USE OF MARKETING LEVERS IN FORMING THE DEMAND FOR NATIONAL PRODUCTS //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 194-199.

91. Аллаёров Р. ТУРИСТИК ҲУДУД РЕСУРС САЛОҲИЯТИНИ БАҲОЛАШНИНГ МЕТОДИК АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ //" Экономика и туризм" международный научно-инновационной журнал. – 2022. – Т. 3. – №. 5.

92. Мухаммедова З. М., Аллаёров Р., Ахмедова А. Т. СТИМУЛИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФЕРМЕРСКИХ ХОЗЯЙСТВ

//Направления повышения стратегической конкурентоспособности аграрного сектора экономики. – 2016. – С. 178-181.

93. Аллаеров Р., Хамраев М. С. МОДЕЛЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СТРАТЕГИИ ДЛЯ УПРАВЛЕНИЯ МАРКЕТИНГОМ УСЛУГ //Фінансово-кредитна система України в умовах інтеграційних та. – 2015. – С. 270.

94. Расулов З. Ж., Хамраев М. С., Аллаёров Р. ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТАБИЛЬНОГО РАЗВИТИЯ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРЕОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В УСЛОВИЯХ ОГРАНИЧЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РЕСУРСОВ //Направления повышения стратегической конкурентоспособности аграрного сектора экономики. – 2015. – С. 139-146.

95. Allayorov R. A. TOURISM DEVELOPMENT TENDENCIES IN SAMARKAND REGION UNDER THE INFLUENCE OF THE COVID-19 PANDEMEMY //Gwalior Management Academy. – С. 84.

96. Allayorov R. A. MARKETING STRATEGIES IN THE DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM //Journal of marketing, business and management. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 189-193.

97. Allayorov R. The Role of Innovative Clusters In Increasing The Competitiveness of Tourist-Recreational Free Economic Zones.

98. Allayorov R. Scientific and Theoretical Fundamentals of Marketing in the Tourist Area //Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities. – 2021. – Т. 1. – №. 1.1 Economical sciences.

99. Allayorov R. THE SOUTH-WEST HISOR: SIGNIFICANCE, ANTHROPOGENIC IMPACTS AND PROTECTION MEASURES //International Journal of Pedagogics. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 44-53.